

Załącznik 5. Sposób obliczania wskaźnika profesjonalizacji zarządzania oraz kapitału społecznego

Konstrukcja wskaźnika profesjonalizacji zarządzania

Wskaźnik profesjonalizacji zarządzania został obliczony na podstawie następujących zmiennych zero-jedynkowych (gdzie 0 oznaczało niespełnianie warunku, a 1 – spełnianie):

- PLANOWANIE:
 - konsultowanie z interesariuszami prowadzonych działań,
 - prowadzenie analizy potrzeb odbiorców;
- ORGANIZOWANIE:
 - prowadzenie działalności w sposób ciągły,
 - dywersyfikacja zasobów ludzkich – rozumiana jako zatrudnianie pracowników na podstawie stosunku pracy i jednocześnie korzystanie z pracy społecznej osób niebędących pracownikami,
 - dywersyfikacja źródeł finansowania działalności – rozumiana jako brak jednego dominującego źródła przychodów (udziały poszczególnych źródeł poniżej 70%),
 - regularne informowanie o działalności organizacji (co najmniej raz w miesiącu);
- MOTYWOWANIE:
 - szkolenie szeroko rozumianego personelu,
 - motywowanie szeroko rozumianego personelu do pracy;
- KONTROLA:
 - realizowanie działań zgodnie z dokumentem strategicznym,
 - udostępnianie sprawozdań z działalności (w siedzibie, Internecie lub w inny sposób).

Dla każdej funkcji zarządzania dodano wchodzące w jej skład zmienne zero-jedynkowe, a następnie podzielono je przez liczbę zmiennych. Wskaźniki poszczególnych funkcji zarządzania prezentowane są jako średnie dla poszczególnych zbiorowości. Przyjmują one wartości z zakresu 0,00-1,00, gdzie 0,00 oznacza, że żadna z jednostek nie spełniała danej funkcji zarządzania, natomiast 1,00 – wszystkie jednostki spełniały daną funkcję zarządzania.

W dalszej kolejności został utworzony wskaźnik syntetyczny, którego celem jest zobrazowanie ogólnego poziomu profesjonalizacji zarządzania w organizacjach non-profit. Obliczono go dodając do siebie 10 ww. zmiennych zero-jedynkowych. Syntetyczny wskaźnik przyjmuje wartości z zakresu 0,00-10,00, gdzie 0,00 oznacza niespełnianie żadnego z ww. warunków przez żadną organizację, natomiast 10,00 – spełnianie wszystkich warunków przez wszystkie organizacje.

Konstrukcja wskaźnika poziom sieciowego kapitału społecznego w organizacjach non-profit

Wskaźnik poziomu sieciowego kapitału społecznego w organizacjach non-profit obrazują cztery wskaźniki częściowe dotyczące relacji pomiędzy poszczególnymi podmiotami, czyli analizowanymi punktami w sieci, przy czym przedmiotem analizy są organizacje non-profit, a nie działające w ich ramach osoby. Poszczególne wskaźniki zoperacjonalizowano w następujący sposób:

- WIELKOŚĆ – liczba podmiotów, z którymi organizacja non-profit podejmowała współpracę.
- GĘSTOŚĆ – częstotliwość współpracy określona na podstawie tego, czy współpraca odbywała się regularnie, w sposób ciągły czy też nieregularnie, sporadycznie.
- HETEROGENICZNOŚĆ – liczba rodzajów podmiotów, z którymi prowadzona była współpraca. Partnerami współpracy mogły być: administracja rządowa, administracja samorządowa, jednostki podległe administracji samorządowej, społeczne podmioty wyznaniowe, stowarzyszenia, fundacje, inne

- organizacje pozarządowe, spółdzielnie, inne przedsiębiorstwa prywatne, przedsiębiorstwa państwowe/samorządowe.
- INKLUZYWNOŚĆ – określono czy współpraca danej organizacji wykroczyła poza sektor non-profit, a więc miała charakter ponadsektorowy, tzn. czy organizacja współpracowała z instytucjami publicznymi lub przedsiębiorstwami.

Wskaźniki wielkości, gęstości, heterogeniczności i inkluzywności zostały w pierwszym kroku skonstruowane w taki sposób, że ich wartości mieściły się w przedziale od 0 do 1. Ze względu na to, że wskaźniki nie były ze sobą porównywalne, znormalizowano je tak, aby wartości średnie były równe 0 (standaryzacja klasyczna). Dzięki temu 0 oznacza przeciętny poziom wskaźnika danego wymiaru kapitału społecznego dla całej badanej zbiorowości, a wartości dodatnie lub ujemne wskaźnika oznaczają poziom odpowiednio powyżej lub poniżej średniej.

W dalszej kolejności skonstruowano syntetyczny wskaźnik kapitału społecznego. W celu eliminacji przenoszenia do wskaźnika syntetycznego tych samych informacji przez różne wskaźniki cząstkowe zastosowano statystyczne kryteria konstruowania wag dla poszczególnych zmiennych metodą BVP¹. Wagi zostały skonstruowane w oparciu o miarę zdolności dyskryminacyjnej poszczególnych zmiennych (współczynnik zmienności dla każdego wymiaru podzielony przez sumę współczynników dla wszystkich 4 zmiennych) oraz miarę pojemności informacyjnej (podniesione do kwadratu i dodane do siebie współczynniki korelacji cząstkowej dla par zmiennych przy wyeliminowaniu wpływu pozostałych zmiennych).

Konstruowanie wag do wskaźników dokonano zgodnie z następującymi wzorami:

$$w_j = w_j^a \cdot w_j^b, j=1,2,3,4$$

w_j^a - miara zdolności dyskryminacyjnej j-tej zmiennej,

w_j^b - miara pojemności informacyjnej j-tej zmiennej.

$$w_j^a = \frac{V(x_j)}{\sum_{j=1}^m V(x_j)}$$

$$w_j^b = \frac{\sum_{j'=1, j' \neq j}^m r_{j,j'}^2}{\sum_{j=1}^m \sum_{j'=1, j' \neq j}^m r_{j,j'}^2}$$

$r_{j,j'}^2$ kwadrat współczynnika korelacji cząstkowej j-tej zmiennej z j'-tą zmienną

$$w_j = w_j^a \cdot w_j^b, j=1,2,3,4$$

w_j^a - miara zdolności dyskryminacyjnej j-tej zmiennej,

$r_{j,j'}^2$ - kwadrat współczynnika korelacji cząstkowej j-tej zmiennej z j'-tą zmienną.

Aby połączyć 4 wskaźniki cząstkowe w jeden wskaźnik kapitału społecznego dokonano normalizacji rangowej poszczególnych wskaźników cząstkowych, a następnie pomnożono je przez wagi. Zważone wskaźniki zostały poddane procedurze normalizacji klasycznej, dzięki czemu średnia dla wszystkich organizacji przyjęła wartość 0. Grupy podmiotów, dla których wskaźnik przyjmuje wartości ujemne, mają niższy niż ogół organizacji poziom kapitału społecznego, natomiast te, dla których przyjmuje on wartości dodatnie – wyższy.

¹ Według T. Panek, J. Zwierzchowski, *Statystyczne metody wielowymiarowej analizy porównawczej*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013, s. 30-31.